

13.12.1994

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου κ. Κ. Σημίτης ανακοίνωσε τα ακόλουθα σχετικά με την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων Ελλάδας - Ρωσίας για την προμήθεια του Φυσικού Αερίου.

Την ερχόμενη Δευτέρα, 19.12.94, έρχεται στην Αθήνα Ρωσική αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον Αντιπρόεδρο της Ρωσικής Κυβέρνησης και Υπουργό Εξωτερικών Οικονομικών Υποθέσεων, κ. S. Davidov, για την υπογραφή Πρωτοκόλλου, που θα τροποποιεί την από 1.7.93 συμφωνία Γιέλτσιν - Μητσοτάκη, γνωστή ως Προσάρτημα της από 7.10.1987 Διακρατικής Συμφωνίας Προμήθειας Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα.

Με βάση την Διακρατική αυτή Συμφωνία η Ελλάδα έπρεπε να παραλάβει τις συμφωνημένες ποσότητες Φ.Α. το αργότερο μέσα στο 1992. Όμως μέχρι 31.12.1992 η τότε Κυβέρνηση δεν είχε εκτελέσει παρά μόλις το 15% του έργου. Υπό την πίεση της υποχρέωσης να πληρώσει τις συμφωνημένες αυτές ποσότητες χωρίς να τις παραλάβει (ρήτρα take or pay) αναγκάστηκε να συνάψει το από 1.7.93 Προσάρτημα με το οποίο παρέτεινε επί διετία το χρόνο παραλαβής, αναγνωρίζοντας την ύπαρξη απαιτήσεων της Ρωσικής πλευράς για την καθυστέρηση. Σε αντάλλαγμα για την παράταση και την παραίτηση της Ρωσικής πλευράς από τις προβαλλόμενες αξιώσεις δέχθηκε να παραχωρήσει με απευθείας ανάθεση στη ρωσική εταιρεία Gazprom την κατασκευή των κλάδων του κύριου αγωγού, την κατασκευή στη Βόρειο Ελλάδα με το σύστημα Β.Ο.Ο. ενός εργοστασίου ηλεκτροπαραγωγής με χρήση Φ.Α. ισχύος 250-350 MW και να παράσχει την δυνατότητα στην Gazprom πρόσβασης στα δίκτυα φυσικού αερίου της ΔΕΠΑ.

Για την άσκηση των δικαιωμάτων που της παρείχε το άνω Προσάρτημα η ρωσική εταιρεία Gazprom, μέσω της θυγατρικής της Gazexport, είχε συστήσει σε συνεργασία με επιχειρήσεις Ελληνικών συμφερόντων την ελληνορωσική εταιρεία Προμηθέας Gas A.E.

Το Προσάρτημα αυτό είχε υπογραφεί και από τις δύο Κυβερνήσεις, είχε δε με ρητή

διάταξη του τεθεί σε ισχύ αμέσως από της υπογραφής του. Η τότε Κυβέρνηση είχε έτοιμο και το νομοσχέδιο κύρωσης του από την Ελληνική Βουλή υπογραμμένο από τους τότε Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας κ. Στ. Μάνο, Εξωτερικών κ. Μ. Παπακωνσταντίνου και Βιομηχανίας κ. Β. Κοντογιαννόπουλο.

Η σημερινή Κυβέρνηση ήταν αντίθετη με δύο όρους του άνω Προσαρτήματος, την πρόσβαση της Gazprom στο δίκτυο της ΔΕΠΑ και την ανάθεση επίσης στη Gazprom του εργοστασίου ηλεκτροπαραγωγής με το σύστημα Β.Ο.Ο.

Για τούτο και εζήτησε την επαναδιαπραγμάτευσή του, παρά δε τις ισχυρές αντιρρήσεις της ρωσικής πλευράς που επέμενε στην άμεση εφαρμογή και κύρωση του Προσαρτήματος, επέτυχε την μερική τροποποίηση του με το Πρωτόκολλο που θα υπογραφεί την επόμενη εβδομάδα. Οι διαπραγματεύσεις έγιναν υπό συνθήκες εξόχως δυσμενείς για μια σειρά από λόγους, όπως:

1. Το Προσάρτημα έχοντας τις υπογραφές των δύο Κυβερνήσεων ήταν κατά πάντα έγκυρο, η δε Ρωσική πλευρά επέσειε επισήμως την απειλή κατάργησης της Βασικής Διακρατικής Συμφωνίας του 1987. Ένα τέτοιο ,ενδεχόμενο θα οδηγούσε σε διαιτησίες και χρονοβόρες διαδικασίες, οι οποίες και αν ακόμη είχαν θετική έκβαση για την ελληνική πλευρά, θα είχαν καταστροφικές οικονομικές επιπτώσεις για ένα έργο για το οποίο ήδη είχαν δαπανηθεί εκατοντάδες δις δρχ.
2. Δεν υπήρχε πλέον καμμία άνεση χρόνου δεδομένου ότι βρισκόμαστε ένα χρόνο πριν την έναρξη παραλαβών Φυσικού Αερίου (1995)
3. Υπήρχε έντονη πίεση τόσο από πλευράς Κοινότητας, όσο και Ευρωπαϊκής Τράπεζας που ανέμεναν να δούν τις διαπραγματεύσεις να τερματίζονται επιτυχώς προκειμένου να προχωρήσουν σε περαιτέρω επαφές με τη ΔΕΠΑ.
4. Οι διαπραγματεύσεις έγιναν με την Gazprom στο κατώφλι της δικής της ιδιωτικοποίησης και απεξάρτησης από το Ρωσικό Δημόσιο. Ως εκ τούτου οι δυνατότητες Κυβερνητικού επηρεασμού εμφανιζόταν ελάχιστες.
5. Η Gazprom είχε ήδη επιβληθεί στις αγορές των Βαλκανίων, έχει ουσιαστικά απορροφήσει ήδη το 50% της Βουλγαρικής Εταιρείας Αερίσι, υπέγραψε συμφωνίες με την Τουρκία για σταθμούς ΒΟΟ παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, έχει το 25% στην Εταιρεία Αερίου στη Φιλανδία, έχει ιδρύσει εταιρεία μαζί με την BASF στη Γερμανία.

Το Πρωτόκολλο αυτό είναι αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης την οποία έκανε η Διοίκηση της ΔΕΠΑ με εξουσιοδότηση της Επιτροπής Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, στην οποία συμμετείχαν οι Υπουργοί Εξωτερικών κ. Κ. Παπούλιας, Εθνικής Οικονομίας κ. Ι. Παπαντωνίου, ΒΕΤ και Εμπορίου κ. Κ. Σημίτη και ο Αναπληρωτής Εθνικής Οικονομίας κ. Γ. Ρωμαίος και η οποία ενέκρινε και το τελικό κείμενο του Πρωτοκόλλου προ της μονογραφής του στη Μόσχα στις 7.10.94.

Κατά τις διαπραγματεύσεις η Ρωσική πλευρά δεν δέχθηκε να υποχωρήσει στη δυνατότητα που είχε αποκτήσει με το Προσάρτημα, να χρησιμοποιεί το δίκτυο της ΔΕΠΑ. Ομως η δυνατότητα αυτή θα υπάρξει μόνον εφόσον η ΔΕΠΑ εξαντλήσει τις ετήσιες συμβατικές ποσότητες, οι οποίες ανέρχονται σε 2.9 δις κυβικά μέτρα συνυπολογιζομένου δε και του υγροποιημένου Φ.Α. σε 3,6 δις κυβικά μέτρα. Για να πραγματοποιηθούν όμως οι καταναλώσεις αυτές εκτιμάται ότι θα παρέλθει μία περίπου 10ετία, μετά την οποία ενδέχεται να ενεργοποιηθεί η δυνατότητα αυτή.

Στο μεταξύ διάστημα είναι αυτονόητο ότι η Ελληνική Κυβέρνηση έχει κάθε δικαίωμα να επιδιώξει την διεύρυνση των πηγών προμήθειας Φ.Α.

Ετσι το βασικό πρόβλημα το οποίο επιλύει προς όφελος των ελληνικών συμφερόντων η τροποποίηση του Προσαρτήματος είναι η κατάργηση του δικαιώματος της Gazprom ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα με το σύστημα Β.Ο.Ο.

Με το σύστημα αυτό ηλεκτροπαραγωγής, το οποίο ανεπιτυχώς είχε επιχειρήσει να εφαρμόσει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας όχι μόνο στο πλαίσιο της συμφωνίας για το Φ.Α. αλλά γενικότερα, όπως στο Λαύριο, και αλλού, ήταν εντελώς αντίθετη η σημερινή Κυβέρνηση διότι ανέτρεπε όλη την δομή της ηλεκτροπαραγωγής στη χώρα μας χωρίς να εξασφαλίζει τουλάχιστον κάποια οφέλη για το καταναλωτικό κοινό.

Με το σύστημα αυτό η Ρωσική πλευρά :

- α. διατηρούσε στο διηνεκές την κυριότητα και την εκμετάλλευση του εργοστασίου ηλεκτροπαραγωγής
- β. υποχρέωνε την ΔΕΗ να αγοράζει όλη την ενέργεια που θα παρήγαγε ανεξαρτήτως των αναγκών της καθόλη την διάρκεια ζωής της μονάδας. δηλαδή για 30

τουλάχιστον χρόνια, κατά τα οποία το συνολικό κόστος προμηθειών της εκτιμάται ότι θα ανερχόταν σε σημερινές τιμές στα 460 δις δρχ. τουλάχιστον. Και τούτο βεβαίως δεν θα ήταν το μοναδικό όφελος της Ρωσικής πλευράς.

Με το Πρωτόκολλο που θα υπογραφεί αντί της ανάθεσης στη Ρωσική πλευρά της ηλεκτροπαραγωγής με το σύστημα Β.Ο.Ο. συμφωνείται η ανάθεση των ακόλουθων έργων με το κλειδί στο χέρι, συνολικού εκτιμώμενου κόστους περί τα 125 δις δρχ., έτσι ώστε η κυριότητα και η εκμετάλλευση τους να παραμείνει στο Ελληνικό Δημόσιο :

α. Η ατμοηλεκτρική μονάδα ισχύος περίπου 300 MW στη Φλώρινα. Η ανάθεση θα γίνει μετά την επίτευξη ανταγωνιστικών όρων. Ακόμη η ΔΕΗ έχει το δικαίωμα της τελικής έγκρισης των συμμετεχόντων στην εργολαβία, η οποία θα τελεί υπό την επίβλεψή της και σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία.

Στη κατασκευή τέτοιων μονάδων η συμμετοχή ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών και προμηθευτών είναι δεδομένη, αφού είναι οικονομικά ασύμφορο σε οιονδήποτε να εκτελέσει έργα Πολιτικού Μηχανικού και σιδηρές κατασκευές με εργατικό δυναμικό εκ του εξωτερικού και εισαγόμενα υλικά. Το ίδιο ισχύει και για την ανέγερση μονάδων.

β. Η μελέτη, προμήθεια, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία του μηχανολογικού εξοπλισμού των υδροηλεκτρικών έργων Συκιάς και Πευκόφυτου. Η ανάθεση αυτή γίνεται με τους ίδιους όρους και τιμές που είχε συμπεριλάβει η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας στη σύμβαση που είχε υπογράψει για το έργο του Αχελώου.

Τέλος, υπάρχει από την πλευρά της ΔΕΠΑ, η δέσμευση όταν και εφόσον χρησιμοποιηθεί σταθμός συμπίεσης στο κεντρικό αγωγό τότε αυτός να ανατεθεί στη Ρωσική Πλευρά.

Στις διαπραγματεύσεις έλαβαν μέρος και είχαν την πρωτοβουλία της προσφοράς διαφόρων εναλλακτικών λύσεων, εκπρόσωποι της ΔΕΗ, οι οποίοι και διαπραγματεύθηκαν τη διατύπωση του αντίστοιχου κειμένου για τον σταθμό της Φλώρινας, όπως αντίστοιχα και εκπρόσωποι του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για τα υδροηλεκτρικά έργα της Συκιάς και του Πευκοφύτου.

Ας σημειωθεί ότι η δαπάνη κατασκευής των έργων αυτών ήταν προγραμματισμένη και θα γινόταν ούτως ή άλλως από την Ελληνική πλευρά δεδομένου ότι τα έργα αυτά οπωσδήποτε θα εκτελεσθούν.

Είναι λοιπόν προφανές ότι κατά τα 30 χρόνια της λειτουργίας του εργοστασίου ηλεκτροπαραγωγής με τη μέθοδο Β.Ο.Ο. η Ρωσική πλευρά θα εισέπραττε αθροιστικά σε σημερινές τιμές περίπου 460 δις δρχ., ενώ το σύνολο των έργων που ανατίθενται σε αντικατάσταση εκτιμώνται ότι ανέρχονται σε 125 δις δρχ.

Καθόλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων η Ελληνική πλευρά δεν αναμίχθηκε στις επιλογές της Ρωσικής πλευράς με ποιόν θα συνεργασθεί, διότι η Ρωσική πλευρά είχε το δικαίωμα αυτό από το Προσάρτημα της 1.7.93, και το είχε ήδη ασκήσει με τη σύσταση της Ελληνορωσικής εταιρείας Προμηθείας Gas Α.Ε.

Το Πρωτόκολλο που θα υπογραφεί μαζί με το Προσάρτημα της 1.7.93 θα κατατεθεί στη συνέχεια στην Βουλή των Ελλήνων για κύρωση.